

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 451/2021-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], **maloletej** [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], všetci [REDAKOVANÉ], zastúpených JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, Štúrova 20, Košice, proti postupu Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 21 P 74/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. júna 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd zakázal Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) pokračovať v porušovaní nimi označených práv, prikázal mu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal im finančné zadostučinenie každému po 1 500 eur a zaviazal odporcu nahradiť sťažovateľom trovy konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh ústavnej sťažnosti vyplýva nasledovný stav veci:

3. Dňa 25. mája 2017 podala [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka v 1. rade“) na okresnom súde návrh na začatie konania o zvýšenie výživného na [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka v 2. rade“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ v 3. rade“). Konanie je vedené pod sp. zn. 21 P 74/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“).

4. Dňa 9. marca 2020 sa sťažovatelia podanou sťažnosťou pre porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie

veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní obrátili na ústavný súd.

5. Dňa 30. júna 2020 sa uskutočnilo na okresnom súde pojednávanie, na ktorom vyniesol okresný súd rozsudok č. k. 21 P 74/2017-248 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), ktorým rozhodol tak, že zvýšil výživné zo strany otca na sťažovateľov v 2. a 3. rade. Písomné vyhotovenie rozsudku bolo právnej zástupkyňi sťažovateľky v 1. rade doručené 16. júla 2020.

6. Nálezom č. k. II. ÚS 178/2020 zo 7. júla 2020 ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikázal okresnému súde konať bez zbytočných prietahov a priznal sťažovateľom primerané finančné zadosťučinenie každému v sume 500 eur a trovy konania.

7. Chronológia procesných úkonov vo veci:

- 30. júla 2020 podala sťažovateľka v 1. rade proti rozsudku okresného súdu odvolanie,
- 7. septembra 2020 bolo právnej zástupkyňi sťažovateľov doručené odvolanie otca proti rozsudku okresného súdu,
- 17. septembra 2020 sa sťažovateľka v 1. rade vyjadrila k odvolaniu otca,
- 21. októbra 2020 bolo právnej zástupkyňi sťažovateľov doručené vyjadrenie otca z 21. septembra 2020 k odvolaniu sťažovateľky v 1. rade,
- 4. novembra 2020 sa sťažovateľka v 1. rade vyjadrila k vyjadreniu otca z 21. septembra 2020,
- 10. decembra 2020 bolo právnej zástupkyňi sťažovateľov doručené vyjadrenie otca z 30. novembra 2020 k vyjadreniu matky zo 4. novembra 2020.

8. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) svojím uznesením č. k. 8 CoP 326/2020 z 21. apríla 2021 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) vec vrátil okresnému súde na rozhodnutie o celom predmete konania a na opravu zrejmej nesprávnosti. Toto rozhodnutie odôvodnil skutočnosťou, že okresný súd svojím rozsudkom nerozhodol o sume dlžného výživného pre sťažovateľov v 2. a 3. rade ani o období, za ktoré toto dlžné výživné vyčíslil.

9. Dňa 21. júna 2021 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené vzhľadom na to, že okresný súd si nezrejmil skutočnosť, že sťažovateľ v 3. rade dosiahol plnoletosť, a teda nadobudol plnú procesnú spôsobilosť. V rozpore s tým mu však v predmetnom konaní nebolo doručené uznesenie krajského súdu ani predvolanie na pojednávanie na 21. jún 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľov

10. Proti napadnutému postupu okresného súdu podali sťažovatelia túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentujú:

a) Príčinou vzniku prietahov v predmetnom konaní nie je jeho náročnosť, ale dezorganizácia činnosti a neaktivita súdu, ktorá vedie k zbytočným komplikáciám a predlžovaniu konania.

b) Skutočnosť, že ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov okresným súdom, nemala akýkoľvek účinok na aktivitu súdu. Súc si vedomý porušovania ústavou garantovaných práv sťažovateľov, okresný súd pokračuje v neefektívnom, dezorganizovanom postupe, ktorého následkom je bezdôvodné oddaľovanie právoplatného skončenia konania.

c) Vo veci boli dosiaľ vydané dve rozhodnutia, z ktorých prvé zo 7. marca 2018 sťažovateľom zastavením konania odnímało možnosť konať pred súdom a bolo pre uvedené pochybenie zrušené v odvolacom konaní. Následné rozhodnutie súdu z 30. júna 2020 svojou neúplnosťou spôsobilo opätovné predĺženie konania, spočívajúce v nevyhnutnosti súdu vo veci opätovne rozhodnúť o celom predmete konania, čomu mohol súd predísť dôslednosťou pri svojej rozhodovacej činnosti. V rozsudku sa okresný súd dopustil viacerých hrubých pochybení, ktoré svedčia o bezprecedentnej nedbalosti súdu (nerozhodol o výške dlžného výživného ani o období, za ktoré dlžné výživné má byť vyčíslené, písomné vyhotovenie rozsudku bolo vyhotovené v rozpore s vyhláseným znením rozsudku, pri vyčíslení sumy dlžného výživného v písomnom vyhotovení rozsudku došlo k zrejmej nesprávnosti, v písomnom vyhotovení rozsudku nebola uvedená mena sumy dlžného výživného pre sťažovateľku v 2. rade a k pochybeniu došlo aj pri uvedení obdobia, za ktoré má byť dlžné výživné vyčíslené).

d) Pre sťažovateľov predstavuje činnosť okresného súdu, ktorá opakovane zasahuje do ich ústavou garantovaných práv aj napriek tomu, že ústavný súd vyslovil porušenie práv sťažovateľov a vyjadril sa kriticky k postupu okresného súdu, značný zásah do ich právnej istoty a dôvery v ochranu ich práv súdom a vplýva na sťažovateľov aj vytváraním osobnej a materiálnej neistoty.

e) Samotní sťažovatelia si nie sú vedomí toho, že by sa svojím konaním pričínili o vznik prietáhov v konaní. Podávanie opravných prostriedkov sťažovateľkou v 1. rade rovnako nie je možné hodnotiť ako spôsobovanie prietáhov v konaní, odkazujúc na ustálenú judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej úkony účastníka konania smerujúce k uplatňovaniu práv v súdnom konaní v súlade s možnosťami danými príslušnými procesnými predpismi môžu síce spôsobiť predĺženie konania, nemožno ich však hodnotiť ako postup vedúci k zbytočným prietahom v konaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré sťažovatelia vidia v nečinnosti a neefektívnom postupe okresného súdu.

12. Ústavný súd konštantne judikuje, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu alebo iného štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy preto nestačí, aby súd alebo štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

13. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

14. Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014, I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 120/2018, IV. ÚS 172/2020), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase jej podania takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015, I. ÚS 190/2019).

15. Vychádzajúc z obsahu ústavnej sťažnosti, ústavný súd zistil, že od vydania nálezu ústavného súdu, ktorým konštatoval porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v napadnutom konaní (7. júla 2020) do podania ústavnej sťažnosti (25. júna 2021) uplynulo približne 12 mesiacov. Počas tejto doby okresný súd vykonával procesné úkony v súvislosti s doručovaním odvolania a vyjadrení strán sporu po vydaní meritórneho rozhodnutia 30. júna 2020 (k tomu bližšie pozri body 17 až 12 tohto uznesenia). Následne sa vec v období od 16. decembra 2020 do 28. apríla 2021 nachádzala na krajskom súde pre účel rozhodnutia o podanom odvolaní sťažovateľkou v 1. rade. Po vrátení veci zo strany krajského súdu uznesením z 21. apríla 2021 súdu prvej inštancie na rozhodnutie o celom predmete konania a na opravu zrejmej nesprávnosti okresný súd vydal 7. júla 2021 doplniaci rozsudok podľa § 225 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Z uvedeného procesného priebehu konania po vydaní nálezu ústavného súdu, ktorý ústavný súd pre účel rozhodnutia o tejto ústavnej sťažnosti posudzuje, je zrejmé, že postup okresného súdu nemožno označiť za taký, ktorý by bol charakterizovaný nečinnosťou. Zároveň je však potrebné dať za pravdu sťažovateľom v tom ohľade, že samotná skutočnosť, že krajský súd vrátil vec okresnému súdu na rozhodnutie o celom predmete konania a na opravu zrejmej nesprávnosti, pričom mu vo svojom rozhodnutí vytkol viaceré pochybenia, nesvedčí o sústredenom postupe súdu prvej inštancie, ktorý by efektívne smeroval k nastoleniu

právnej istoty sťažovateľov. Takýmto postupom okresného súdu nepochybne došlo k istému predĺženiu napadnutého konania, ktoré je možné pričítať na vrub okresnému súdu, avšak tento postup všeobecného súdu sa už na prvý pohľad nevyznačuje takými významnými prietiahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

16. Ústavný súd citlivo vníma význam predmetného konania pre sťažovateľov, zohľadňujúc však doterajšiu dĺžku napadnutého konania od vydania posledného nálezu ústavného súdu v predmetnej veci, skutkový stav opísaný sťažovateľmi, ako aj chronológiu v napadnutom konaní vykonaných procesných úkonov, vychádzajúc z citovanej judikatúry, dospel k záveru, že postup okresného súdu v napadnutom konaní nie je poznačený prietiahmi v ústavne relevantnej intenzite, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na pojednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľov pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

17. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik prietahov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľom, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložili ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov obsiahnutých v petite ich ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. októbra 2021

Peter Molnár
predseda senátu